

Financial Risk&Regulation

A Bázeli Bizottság jelentése a G20-aknak a 2023-as banki válságról és a likviditási kockázatokról

Hírlevél – 2024. november

2023 márciusa és májusa között jelentős bankcsődök rázták meg a globális piacokat, amelyeket a 2008-as válság óta a legsúlyosabb banki stresszhelyzetként tartanak számon. Ennek hatására a kormányok és a központi bankok támogató intézkedéseket vezettek be (devizacsere-megállapodásokat és garanciákat). A Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS) a [2023-as banki válságból levont tanulságokat a G20-ak számára készített jelentésben](#) értékelte, különös tekintettel a likviditási kockázatokra. A fő sebezhetőségek közé tartozott a nem biztosított betétek magas koncentrációja, a kamatkockázat és a nem megfelelő stressztesztelési gyakorlatok. A pénzügyi stabilitás javítása érdekében a szabályozók fokozott likviditási ellenálló képességet és kockázatkezelést sürgetnek. Ez a hírlevél összefoglalja a legfontosabb pontokat, amelyek a központi bankok, szabályozók és felügyeleti hatóságok jövőbeli irányvonalaira is utalnak. További részletekért ajánljuk korábbi likviditáskezelési hírleveleinket is:

- [2024 október – Szezonális pénzügyi idősorok elemzése](#),
- [2024 február – Az MNB ICAAP-ILAAP-BMA kézikönyvének változásai](#),
- [2023 március – Az MNB ICAAP-ILAAP-BMA kézikönyvének változásai](#),
- [2021 szeptember – ICLAAP – A felügyeleti elvárások megértése és az ICLAAP teljesítmény javítása banki oldalról](#), és
- [2020 augusztus – Változó felügyeleti elvárások az értékvesztés számítás, a befektetési alapok likviditási stressz tesztjeinek, és a II. pilléres tőkekövetelmény tekintetében](#).

Kulcsmegállapítások a likviditási kockázatról

A BCBS 2023. októberi jelentése a hagyományos likviditási gyakorlatok frissítését javasolta a digitális és közösségi média betétkiáramlásokra gyakorolt hatásának fényében. Miközben a likviditásfedezeti ráta (LCR) és a nettó stabil forrásellátottsági ráta (NSFR) továbbra is alapvető sztenderdek, ezek finomhangolására van szükség a valós idejű likviditási kihívások hatékonyabb kezeléséhez.

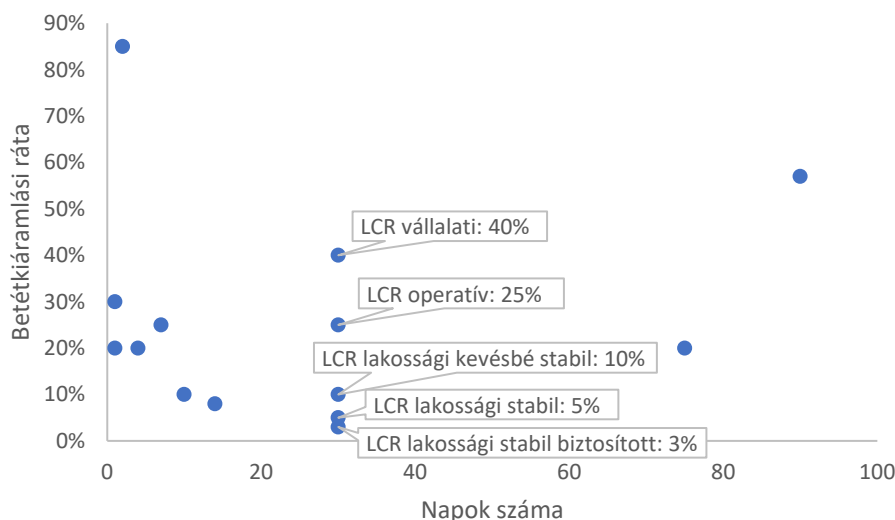
Ajánlások a likviditási kockázat mérséklésére:

- A likviditási monitoring gyakoriságának növelése napi vagy napon belüli (intra-day) szintre.

- Magas frekvenciájú adatok használata több forrásból.
- A koncentrációs kockázatok felügyeletének fokozása és stressztesztek megerősítése.
- A multinacionális bankcsoporton belüli likviditási átcsoportosításával kapcsolatos problémák kezelése.

A 2023-as banki válság rávilágított a Basel III likviditási sztenderdjeinek jelentős hiányosságaira, különösen az LCR korlátaira a 30 napos időhorizonton túli stresszhelyzetek kezelésében, valamint az NSFR hatékonyságára az elhúzódó válságok esetén. Kulcsfontosságú témák közé tartozik a magas minőségű likvid eszközök (HQLA)

tartalékainak operatív alkalmazása, amelyet a felügyeleti szigor gyakran hátráltat, valamint az LCR azon hiányossága, hogy nem veszi figyelembe az napon belüli és operatív likviditási szükségleteket, illetve nem igazítja az előre jelzett kiáramlási rátákat a valós adatokhoz. Az 1. ábra vizuálisan bemutatja, hogy a tapasztalt kiáramlások gyorsabbak és nagyobbak voltak az LCR paramétereinél. Emellett a BCBS újraértékeli a lejáratig tartott (HTM) eszközök HQLA-ként való alkalmazhatóságát, és azt vizsgálja, hogy a jelenlegi stresszmutatók megfelelően tükrözik-e a bankok likviditási sérülékenységét a gyorsan változó válsághelyzetekben. Ezek a megállapítások szükségessé teszik a sztenderdek újrakalibrálását és fejlettebb eszközök alkalmazását a kihívások hatékony kezelésére.

1. ábra

Likviditási kiáramlások válsághelyzetben – történeti összehasonlítás az LCR kiáramlási paraméterekkel

A bankok kiáramlási rátáinak összehasonlítása kihívást jelent az egyedi körülmények eltérései miatt, például az időkeretek, finanszírozási források különbségei és az LCR-követelmények alóli mentesség miatt. Emellett a betétkiáramlásokról szóló nyilvános adatok gyakran hiányosak, következtelenek és nehezen összehasonlíthatók, így az LCR kiáramlási rátákkal való közvetlen értékelés további elemzés nélkül nehézkes.

A Bizottság utókövetési elemzése a likviditási kockázatokról

Az utókövetési elemzésben a Bizottság megvizsgálta, hogy a bázeli likviditási standardok egyes elemei az elvártaknak megfelelően működtek-e a válság során. Az alábbiakban bemutatjuk a legfontosabb tanulságokat és felmerült problémákat.

Banki kiáramlások válsághelyzetben

A tavalyi válság specifikus dinamikákat tárt fel, beleértve a biztosítatlan betétek gyors kiáramlását. Az Egyesült Államokban csödközeli helyzetbe került bankok gyors betétkivonásokkal szembesültek, amit a koncentrált betétállomány és a digitális platformokhoz, illetve közösségi médiához való hozzáférés súlyosbított. Egyes bankoknál az ügyfelek bizalmának megrendülése extrém kiáramlásokat eredményezett, ami hazai

és nemzetközi tevékenységeiket egyaránt veszélyeztette. A kiáramlások meghaladták a Basel LCR és NSFR paramétereiben feltételezett szinteket.

Kihívások az LCR keretein túl

A 2023-as válság során néhány bank további likviditási igényekkel szembesült, amelyek az LCR által lefedett kockázatokon túlmutáltak. Az elhelyezési és biztosítéki követelmények további nyomást helyeztek a likviditási tartalékokra, amelyeket az LCR nem tudott fedezni. A napon belüli likviditási igények tovább súlyosbították egyes bankok helyzetét, különösen a beérkező fizetések késedelme és a kimenő fizetések fenntartására tett erőfeszítések miatt. A válság rávilágított a „csapdába esett likviditás” problémájára, ahol a konkrét entitások által tartott HQLA nem volt átvihető a csoporton belül, ami hangsúlyozza a HQLA stresszhelyzetekben való transzferabilitásának átgondolását.

Számviteli kezelés és értékesítési problémák

A könyv szerinti értéken (AC) tartott eszközök monetizálása kihívást jelentett a stresszhelyzetben. Az LCR a HQLA-t piaci értéken veszi figyelembe, de a bankok gyakran kerülnek az AC eszközök eladását likviditási stressz esetén, hogy elkerüljék a veszteségek realizálását. Bár a repo-piacok általában likviditási forrást jelentenek, az

amerikai válságban érintett bankok esetében megbízhatatlannak bizonyultak a magánpiacokon. Ez azt sugallja, hogy újra kell értékelni, hogy az AC HQLA eszközök repo-piaci alkalmassága indokolt-e.

Likviditási tartalékok használatának akadályai

Egyes bankok nem voltak felkészültek arra, hogy hatékonyan mobilizálják likviditásukat biztosítékalapú finanszírozási csatornákon keresztül, ami tovább nehezítette a válság kezelését. Továbbá a stresszhelyzetekben tett ad hoc közzétételek, például a vészhelyzeti likviditási támogatás (ELA) használatáról szóló információk, piaci aggodalmakat keltettek és tovább súlyosbították a likviditási problémákat.

Felügyeleti monitoring eszközök

A Basel keretrendszer szerinti felügyeleti eszközök hatékonyak bizonyultak, de előnyös lehetne a nagyobb részletesség és az igényekhez igazított jelentési gyakoriság. A specifikus banki modellekre tervezett, nem bázeli feltételezésekkel működő eszközök értékes adatokat szolgáltatnak, segítve a felügyeletet a bankok likviditási helyzetének előzetes felmérésében.

A likviditásfelügyelet fejlesztésének ütemterve

A BCBS közleménye alapján az alábbi kezdeményezések kerülnek előtérbe:

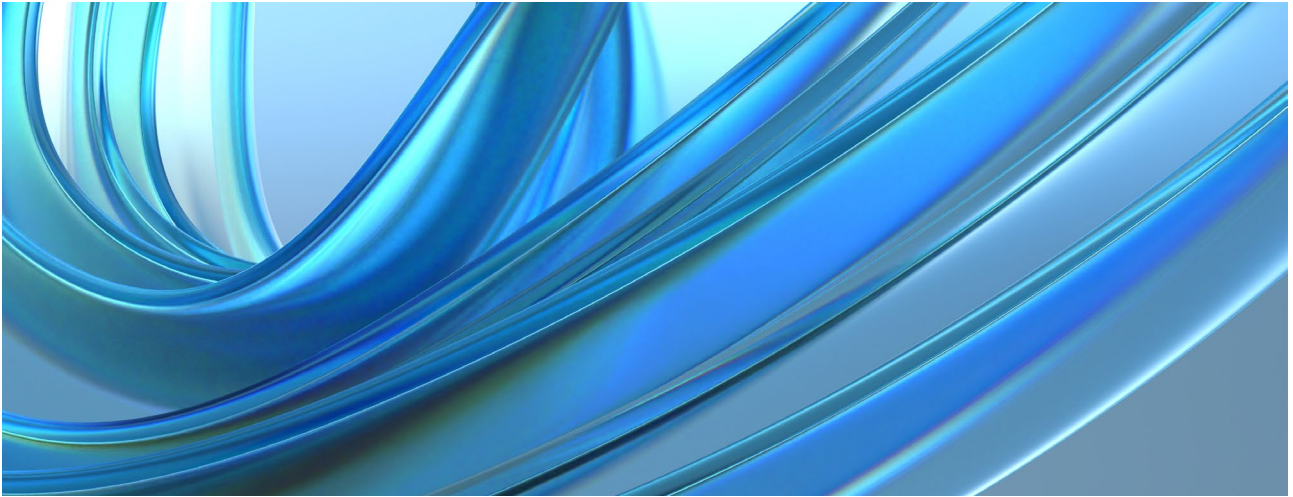
- A felügyeleti hatékonyság megerősítésének előtérbe helyezése, valamint olyan problémák azonosítása, amelyek globális szintű további iránymutatást indokolhatnak.
- Empirikus bizonyítékokon alapuló további elemzések végzése annak felmérésére, hogy a bázeli keretrendszer bizonyos elemei a vártan megfelelően működtek-e, beleértve a likviditási kockázatot és a banki könyv kamatláb-kockázatát, valamint a középtávú szabályozási opciók kidolgozásának szükségességét.

A KPMG szerepe az ügyfelek ellenállókéességének növelésében

A globális pénzügyi piacok folyamatos fejlődése mellett a KPMG elkötelezett abban, hogy segítse ügyfeleit ezeknek az összetett likviditási kockázatkezelési kihívásoknak a kezelésében. A KPMG átfogó szolgáltatásokat kínál, hogy támogassa a bankokat likviditási kockázatkezelési gyakorlataik megerősítésében és a Basel III, valamint más szabályozási standardok betartásában. Az alábbiakban néhány példa arra, hogyan segíti a KPMG ügyfeleit ezek fényében:

- **Testreszabott stressztesztelés és szcenárióelemzés:** A KPMG szoros együttműködésben dolgozik ügyfeivel robusztus stresszteszt-keretrendszerek tervezésén és bevezetésén, amelyek kifejezetten az adott kockázati profiljukhoz igazodnak. Fejlett modellezési technikákat alkalmazva segíti a pénzügyi helyzetüket likviditási és kamatláb-kockázataik jobb felmérésében és kezelésében.
- **Szabályozási megfelelés és Basel III optimalizálás:** A KPMG támogatja a bankokat LCR és NSFR mutatóik finomhangolásában, biztosítva a BCBS ajánlásaival való összhangot. Szakértőink részletes értékeléseket és gyakorlati megoldásokat nyújtanak a megfelelés javítására, a tőke optimalizálására és a szabályozási felkészültség fenntartására.
- **Kockázatkezelési és irányítási tanácsadás:** Irányt mutatunk az átláthatóságot fokozó, ellenállókéességet növelő és robusztus jelentési gyakorlatokat támogató irányítási struktúrák és kockázatkezelési keretek kialakításában. A KPMG megközelítése fenntartható, proaktív kockázatkezelési stratégiákra összpontosít, amelyek előre látják a szabályozási változásokat és csökkentik a rendszerkockázati kitettséget.

Egy ellenállóképes jövő kialakítása

A KPMG elkötelezett amellett, hogy segítse ügyfeleit a legújabb szabályozási változások megértésében és kezelésében, releváns információkat és testreszabott megoldásokat kínálva a pénzügyi ellenálló képesség megerősítésére. Globális hálózatunkkal együttműködve dolgozunk ügyfeleinkkel, hogy olyan adaptív stratégiákat alakítsunk ki, amelyek a jelenlegi kihívásokat és a jövőbeli szabályozási elvárásokat egyaránt figyelembe veszik.

További információért a likviditási kockázatok kezelésével kapcsolatban vagy pénzügyi szolgáltatásaink részleteiről kérjük, vegye fel velünk a kapcsolatot.

A hírlevelet készítette: K. Nagy Judit

Kontakt:

Rakó Ágnes
Partner
M: +36 70 370 1792
E: agnes.rako@kpmg.hu
[KPMG.hu](https://www.kpmg.hu)

Szalai Péter
Associate Partner
M: +36 70 370 1739
E: peter.szalai@kpmg.hu

Wieder Gergő
Igazgató
M: +36 70 333 1471
E: gergo.wieder@kpmg.hu

Soltész József
Szenior Menedzser
M: +36 70 370 1766
E: jozsef.soltesz@kpmg.hu

A jelen dokumentumban ismertetett szolgáltatások közül néhány vagy mindegyik lehet, hogy nem engedélyezett a KPMG könyvvizsgálattal érintett ügyfelei, valamint azok leányvállalatai vagy kapcsoló társaságai esetében.

A jelen dokumentumban lévő információk általános jellegűek, és nem vonatkoznak egyetlen konkrét személy vagy társaság körülményeire sem. Bár törekszünk arra, hogy pontos és időszzerű információkat adjunk, nem lehet garancia arra, hogy ezek az információk pontosak abban az időpontban, amikor megkapják azokat vagy arra, hogy pontosak maradnak a jövőben. Az ilyen információk alapján senkinek sem szabad intézkedéseket hozni megfelelő szakmai tanácsadás nélkül az adott helyzet alapos felmérését követően.

© 2024 KPMG Tanácsadó Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a KPMG International Limited („KPMG International”) angol „private company limited by guarantee” társasághoz kapcsolódó független tagtársaságokból álló KPMG globális szervezet tagtársasága. Minden jog fenntartva.

A KPMG név és logó a KPMG globális szervezet független tagtársaságai által licenc alapján használt védjegyek.